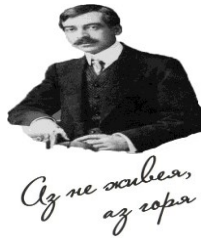
ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО МЕХАНИЗАЦИЯ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО „ПЕЙО К. ЯВОРОВ“
град Гоце Делчев, ул.“Симеон Радев“ № 6,
тел.:0751/60461, факс: 0751/60461,
e-mail: info-102016@edu.mon.bg, web site: http://www.pgmss-gd.com

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:…….
/АНГЕЛ ЖИВКОВ/

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ
ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 г.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 8/14.09.2026 г.) и е утвърдена със Заповед № РД11-…../ 14.09.2026 г. на директора на училището.

Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система ученици, съобразно спецификата и конкретните условия в ПГ по МСС „Пейо К. Яворов“, гр. Гоце Делчев

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в система на предучилищното и училищно образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с Решение на Министерски съвет с № 373 от 05.07.2017 г., както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост.

I. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

1. Анализ на състоянието

Отпадането от училище и/или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

През учебната 2025/2026 година в ПГ по МСС „Пейо К. Яворов“ в дневна форма са обучавани 469 ученици. В училището има малък брой ученици, които попадат в дефинираните по-долу групи:

- **преждевременно напуснали училище** (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) – лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение;
- **отпаднали от училище –** ученици до 18-годишна възраст, отписани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите на са записани в друго училище.

За периода на предходната учебна година учениците са допуснали отсъствия, както следва:

Учебна година	Общ брой отсъствия по уважителни причини	Общ брой отсъствия по неуважителни причини
2019/2020	18 352	1 897
2020/2021	21 718	2 962
2021/2022	50 166	7 559

2022/2023	70 426	12 457
2023/2024	72 035	12 983
2024/2025	95 529,5	9 745,5
2025/2026	101 450,5	11 365

При ежеседмичните проверки на документите за извиняване на отсъствията, както и в резултат на множество разговори с ученици с отсъствия училищният екип констатира, че:

1. Извинените отсъствия са направени по следните причини:

- здравословни, за които са получени по елекронен път съответните медицински документи;
- семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
- за участие в извънкласни и извънучилищни дейности съгласно годишния план на училището и получени покани за включване в такива мероприятия.

2. Най-много отсъствия имат ученици в гимназиален етап, неподлежащи на задължително обучение;
3. Сред основните причини за натрупване на неизвинени отсъствия се открояват, както следва:

✓ *Нежелание на ученика да учи*
По-голямата част от отсъстващите ученици нямат трудности в усвояването на учебния материал, а по-скоро са с ниска мотивация и са под влияние на външни фактори.

✓ *Липса на родителски контрол*
Родителите в повечето случаи са заинтересовани от изхранването на детето си, а не от неговото обучение и резултатите от обучението. Част от учениците са деца на т.н. мигриращи родители, които работят в чужбина, а децата им се отглеждат от баби и дядовци или са сами. Не на последно място е и обстоятелството, че ученици от гимназиален етап са от други населени места, което на практика означава, че спрямо тях не се упражнява системен родителски контрол.

✓ *Наличие на социални фактори*
Част от учениците работят, за да си осигуряват средства.

✓ *Липса на ефективни санкции за родители, чиито деца не посещават редовно училище*

✓ *Общинските администрации не налагат глоби по реда на чл.347 от ЗПУО*

В края на настоящата учебна година се констатира, че в сравнение с предходните учебни години общият брой на извинените и неизвинените отсъствия и средният брой отсъствия на един ученик са значително увеличени, което се доказва от факта, че броя на учениците е значително по-голям от предходните години.

Учебна година	Общ брой отсъствия по уважителни причини	Среден брой отсъствия по уважителни причини на 1 ученик	Общ брой отсъствия по неуважителни причини	Среден брой отсъствия по неуважителни причини на един ученик
2017/2018	21 976	82	3 216	12
2018/2019	28 831	90	2 947	9
2019/2020	18 352	54	1 897	6
2020/2021	21 718	48	2 962	6
2021/2022	50 166	112	7 559	16
2022/2023	70 426	163	12 457	28
2023/2024	72 035	160	12 983	28
2024/2025	95 529,5	207	9 745,5	21
2025/2026	101 450,5	216	11 365	24

2. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:

В ПГ по МСС „Пейо К. Яворов“ се изпълнява програма и се предприемат мерки за задържане в училище и на група ученици, които поради липса на интерес или ниска мотивация не посещават редовно учебните занятия, имат пропуски в знанията си, допускат неизвинени отсъствия или търсят начини за неправомерно извиняване на отсъствията си. При тези ученици се наблюдават негативни прояви по отношение на дисциплината и междуличностното общуване в училище.

Както през първия срок, така и през втория срок обект на специално внимание са и учениците, при които се наблюдава липса на родителски контрол, немотивирани са и са с нисък социален и образователен статус, които през предходната учебна година са допускали повече от 5 неизвинени отсъствия, както и такива с подобни проблеми през настоящата година. Въпреки ежеседмичната работа на училищната комисия по обхват и съдействието от страна на институции, като отделите за „Закрила на детето“ към Дирекции „Социално подпомагане“, РУ-полиция, спрямо някои ученици бе постигнат успех с променлив характер.

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

- ✓ *Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:*
  - Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.
  - Наложени санкции от ПС за неизвинени отсъствия на ученици.
  - Подаване на информация до съответните институции за ученици, допуснали повече от 5 отсъствия по неуважителни причини за месец.
  - Въвеждане дейности на учениците и отразяването им в ИСРМ системата.
  - Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация –от РУО и вътрешни проверки.
- ✓ *Възпитателни мерки за превенция на отпадането.*
- ✓ Работа с учениците.
- Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно вписване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици и картотекирането им.
- Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище и на ниво клас.
- Паралелкови дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно плановете на класните ръководители.
- Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.
- Включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, екскурзии.
- Установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с тя.

✓ Работа с родителите
- Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ПДУ, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.
- Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, полагане на усилия за включване в училищни дейности.
- Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.
- Привличането на родителите, като партньори в образователната система.

✓ Работа с педагогически специалисти и непедагогически персонал

- Изготвени училищни документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2025/2026 година може да се направят следните изводи:

✓ Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.
2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини с 10 % в сравнение с предходната учебна година:

- брой отсъствия в края на срока/учебната година;
- брой санкционирани ученици за отсъствия;
- брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
- брой ученици, положили изпити за определяне на срочна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия
- брой ученици повтарящи клас.

2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.
4. Брой родители, на които е оказана институционална, методическа и психологическа подкрепа.

V. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.
2. Целеви средства за осигуряване на:

- Учебни помагала/тетрадки, моливи, химикали и др./ за ученици с тежки финансови проблеми;
- безплатен транспорт;
- стипендии
- безплатни закуски
- осигуряване на дрехи
- хранителни продукти

3. Проект „Еразъм+“.
4. Проект“ Комплексни програми на общинско ниво за десегрегация на училищата, превенция на вторичната сегрегация и против дискриминацията (чрез подбор)“ по Програма „Образование“ 2021 – 2027 г.. съфинансиран от Европейския съюз на тема „Заедно ще можем повече“.

VI. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/и	Срок
1. ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА		
1.1. Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Директор	м.октомври
1.2. Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование.	Директор	През цялата учебната година
1.3. Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - участие в дейността на обществения съвет; - алтернативни родителски срещи; - съвместни дейности – по паралелки; - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.	Класни ръководители Педагогически съветник	През учебната година
1.4. Включване в плана на класните ръководители на дейности за	Класни ръководители	м.септември

превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители.		
1.5. Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности: - за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др.; - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание и здравното образование; - свободен достъп до училищна спортна база; -библиотечно обслужване; - за кариерно ориентиране и консултиране; - за превенция на рисковете и здравословни житейски избори.	Ръководители на групи, учители Педагогически съветник	През учебната година
1.6. Създаване на подкрепяща среда за учениците със специални образователни потребности (СОП) и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане: - изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; - консултиране и допълнителна работа; - целенасочена подготовка за НВО и ДЗИ; -работа с ресурсен учител; -работа с педагогически съветник; - недопускане на прояви на агресия и тормоз.	Учители от училището за подкрепа на процеса на приобщаващото образование Педагогически съветник	През учебната година
1.7. Дейности на ученическия парламент и ученическите класни съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане вкл. и по подхода „Връстници обучават връстници“.	Педагогически съветник, ръководство на ученическия парламент	През учебната година
2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ		
2.1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - успешно взаимодействие между училището и семейството.	ЗДУД	Съгласно плана за квалификация
2.3. Изплащане на стипендии при условията и по реда на ПМС № 33 от 15.02.2013 г. за условията за получаване на стипендии от учениците след	ЗДУД	През учебната година

завършено основно образование.		
2.4. Консултиране на учениците в риск и родителите им относно възможностите за продължаване на обучението във форми, различни от дневна форма на обучение.	Педагогически съветник	През учебната година
2.5. Ежемесечно подаване на информация в ИСРМ за ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия.	Педагогически съветник	До 15-то число на месеца
2.6. Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	РНИКТ	До 5-то число на месеца
2.7. Обхват на учениците, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст: - отразяване на движението на учениците; - проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища.	Педагогически съветник, Класни ръководители, Образователен медиатор	През учебната година
2.9. Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности.	Директор	Ежемесечно
2.10. Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Директор	Ежемесечно
2.11. Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата с ученици в риск: - консултации със специалисти и експерти от ДСП, ОКБППМН, РУ-Полицияи др.	Педагогически съветник	През учебната година
2.12. Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане.	Класни ръководители/Педагогически съветник	През учебната година
2.13. Уведомяване на институциите (Община-Гоце Делчев, ОКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане“) за прилагане на законови лостове по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.	Педагогически съветник	При необходимост
2.14. Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище:		При необходимост

- информиране и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция; - сключване на споразумение между училището и родителите, в което се фиксират ангажиментите на страните по превенция на отпадането. - провеждане на индивидуални разговори с родителите за повишаване на тяхната отговорност и ангажираност към образованието и редовното посещение на училище; - мотивиране на родителите за активно сътрудничество с училището и за участие в процеса на образователно и личностно развитие на техните деца; - подпомагане на родителите при преодоляване на социални, семейни и други затруднения, които оказват влияние върху посещаемостта и участието на детето в образователния процес; - информиране на родителите за възможностите за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, предоставяна от училището, и насочване към подходящи специалисти при необходимост; - организиране и провеждане на срещи с родители на ученици в риск от отпадане с участието на класен ръководител, педагогически съветник, директор и други специалисти; - съдействие при включването на родителите в училищни инициативи, срещи, празници, тематични събития и други дейности, насочени към укрепване на връзката между семейството и училището; - участие в екипни срещи и обсъждания на случаи на ученици с висок риск от отпадане и предоставяне на информация за резултатите от проведената работа с родителите; - изграждане на устойчиво партньорство между училището и семейството с цел редовно посещение на училище, намаляване на отсъствията и предотвратяване на преждевременното напускане на образователната система.	Класни ръководители Педагогически съветник Образователен медиатор	През учебната година При необходимост